

HRVATSKA RIEČ

Predplatna cijena: na godinu K 12. — Za pô godine K 6. — Za Šibenik na godinu donošanjem u kuću K 12. — Za Inozemstvo na godinu K 12 uviše poštarski trošak. — Pojedini broj 10 para. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

Izlazi sredom i subotom

Uredništvo, uprava i Tiskara lista nalazi se u ulici Bazilike sv. Jakova. — Glasili tiskaju se po 16 para petit redak ili po pogodbi, te se primaju samo oni, koji se unapred platе. — Priobčena pisma i zahvale tiskaju se po 20 para po petit redku. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Rukopisi ne vraćaju

Priprave za dođuće občinske izbore.

Zastupnik Čingrija priznao je u prošlom zasjedanju, da su oni u Dubrovniku radili sve što je moguće, dopušteno i nedopušteno, da dodu do Občine. Kako je poznato, tu je bilo i otvorene borbe ali se najviše radio podmuklo, denuncijacijama i potvorama, tako da je bilo i žrtava i grobova...

Občinski izbori u Dalmaciji su politički izbori i za to sve one grdeši narodne stranke proti svojim protivnicima. Te grdesje je podmogala politička vlast. Dokazi za to izneseni su u Sabor i prošlog zasjedanja. Makarska, Vis, Vrhgorac, izbori 1895 a onda svi kašnjeni dokazivali da sustav Bulata: „neplašite se!“ vredi i danas. Nego danas nema se više ni stida, pak se gospoda od ničesa ne sustežu. Reklo bi se da im je sve slobodno, pače reklo bi se, da ih i vlast, koja bi imala nastojati oko mira i reda i pravednosti, u svemu štititi i podpozna.

Mi smo i drugih puta rekli, da u Dalmaciji ne obstoje nego dve stranke: jedna je narod i svi potlačeni, a druga je šaka samozivaca; drugim rечima, nekoliko klikaša u Zadru, raznih stranaka i raznih staleža, podražavaju svoju stranku širom pokrajine proti stranci prava i svim onim, koji bi htjeli, da se klikaštvo u našem javnom životu jednom dotuče.

U tom se od njeko doba sastoji cielo političko djelovanje u Dalmaciji, koje se na koncu konca svđa na to, da se klikaši medju sobom podzieliti djelokrug svog gospodarstva, sferi svojih osobnih, oligarhičkih interesa, te da ih složnim silama štite proti svakom protivniku.

Može se reći, da je jedini protivnik tih klikaša stranka prava, jer je ona predstavnica svih slojeva pučanstva, dakle obča, narodna. Radi toga su svi klikaši bez obzira na političko mišljenje proti njoj.

U pitanju Makarske svi su oni složni. Gledi Sinja, Imotskoga, Splita, Šibenika, a da i ne spomenemo Dubrovnik, gdje se radi klikaštva i žrtve zaboravljanja, svuda su klikaši složni. U Zadru se pak i medju sobom podpozna.

Siron Dalmacije se pisalo i govorilo n. pr. o zadarskom pitanju. Pače klikaši se radi Zadra tobož suobom u svojem novinstvu i kolju. Ali polaganio. Družba je posve dogovorna, a ono klanje je sami radi siromašnog duhom, koji se još zanajšaju na nadpremku svog naroda i svog imena.

Ples i žena!

(Saljiva prisopoda.)

Ples je dobra stvar i sličan je ženi, jer se neda opisati, niti vrijednost njegova predviđjeti, niti izbjeci, niti . . . itd., kao . . . žena. Ples je kao žena: privlači nas raznim zamakama, pobudjuje nas do približenja, a kad je već svršio, odlažimo veoma često s posebnim netekom, bogatiji nekojim izkustvima, a siromašniji za par — banknota. To zato, jer je ples kao . . . žena: nikad se ne zna, čemu se imamo po njem nadali i prema smje se opeklji na prijašnjima, idemo uvek na slijedeći misleći: ovaj će biti bolji.

To zato, jer je ples — kao žena: približujemo mu se odano, rado, ali ipak sa nekim osjećajem straha, da ćemo izgubiti glavu. I tada, ništa zla nam se ne događa. Ostavlja nas jedan ples za drugim, isto kao i jedna žena za drugom i sve ide gladko, jer se događa i svršava u zabavi. Jedne se sjeca više, a druge manje. Na posljedku dolazi jedan ples, koji je naš zadnji, kao što po redu ženâ, do-

Neupućeni Hrvati Zadra i okoline htjeli su ove godine u borbu pri občinskim izborima. Treće je tielo naše, moglo bi biti i prvo. Pitaju radi shodnosti pravednu podielu na tri izborništva. Ali tomu se opire talijanska občina i predlaže podielu na svoj način. Igle! Klikaši se odmah snalaze. Zemaljski Odbor pristaje da se občinski izbori trećeg tiela razdiele na ona izborništva, koja je htjela zadarska občina.

I sada neka idu naši na izbore! Oni mogu dobiti najviše tri većnika, a Talijani mogu slaviti i pobedu, da je Zadar i njegova okolica talijanski posjed. Hrvatima ostaje ruglo, da su se izložili, da su nepravdno svojatali zadarsku okolinu i napokon da nakon pedeset godina borbe i osvješćivanja ne mogu nego položiti oružje.

To je eto klikaštvo. Voli ono, da u Zadru zajednički i složno radi proti Hrvatstvu . . .

Da se radi o kojoj stranici, nazvali bi ovakovo djelovanje izdajstvom, ali mi znamo, da tu o strankama nema govora, mi smo znali, da će svi klikaši biti složni i za to smo upozorivali, da se s klikašima ne smije nigdje i nikuda zajedno. Pravši Zadar i okoline još su na vremje da prepuste klikaše samim sebi.

Nego dok se ovako pripravljaju u Zadru, a tobož proti talijansima, drugačije to oni rade širom Dalmacije. U Gornjem Primorju jednostavno ukidaju, uništavaju izvođenu većinu, da ju predat čovjeku, kojem treba občina, da lagodno žive i izplaćiva učinjene dugove. Oni to rade i za to, da taj čovjek pripravi nove občinske izbore, tako, da vitezu Vučiću dolaskom bude sjuguran mandat.

U Makarskoj istom svrhom diele občinu na izborništva, pa i jedan jedinstveni odjomak diele u dva izborništva.

U Nuši htjedeš, ali kasno, isto učiniti. Nego za zakašnjenje pripravljaju drugi izdaju.

U Biogradu za izborne svrhe opredjeljuju iz občinske blagajne do 6 ili 9 hiljada kruna.

Što rade za Šibenik, to smo spomenuli u zadnjem broju. Suvršno bi bilo napominjati, da sve svoje sile upiri i po Sinju, Imotskoj itd., a sve tobož u ime zakonitosti, reda i napredka te autonomije občina.

U stvari pak klikaši rade sve i sva samo da se odriže i gdje god je koja njihova propala osoba, a treba joj položiti i zarade na teret občenosti, tu su oni nenadkriljivi majstori da poduzmu sve što je moguće, tu je bratstvo interes i oružje, tu su rovarena i podmuklosti, nezakonitosti i nasilja na dnevnom redu.

Eno gornjeg Primorja. Izbore je vodio vladin komesar. Bilo je na našima nasišja na

lazi jedna, zadnja i prva, koja nas je ulovila, i to onda, kad se nikakvom zlu ne nadamoš!

Tako je — ples jest kao žena: mnogo stoji, a veoma malo od njega koristi. Svaki ples ima dobro srce, kao žena i pripravlja se kakvu dobro svrhu, kao žena, ali ta svrha ima od plesa veoma malo, — kao filantropija žene.

Hvali se ples i preporuči burno i htjeo bi sjajno proći, dapaće — hoće biti najboljim, premda toga kadakda i ne zasljuže — posve, kao žena. Nije li uspio, to su svemu tome krivi mužkarci i uz to drugi plesovi — upravo baš, kao žena. Moguće ne?

Ples jest, kako je već gore jedan, a i više puta, radi bolje razumijevanja, rečeno, kao žena: mnogo se i svašta o njem priopćeva, jedan bolje, drugi gorje, uvek prema prilikama, u kojima se nalazi, ali riedko tako, kako sama stvar zasljuže, jer se svakome drugačije pričinja i ništa ga ne može vjerno opisati.

Ali i sa drugog gledišta jest ples sličan . . . ženâ:

izborništu i van izborništu, pa ipak odraža se pobjedu. Sada pod okriljem utvare potjebu se učida i predaje Občnu Andrijaševicu, da on s njom pošteno i nesebično upravlja... Utvara je oficijeno odmah za izbora potvrdila, da za Andrijaševićem stoji cieľa njezina moć... cieľo klikaštvo. I klikaštvo je potvrdilo potezo... pera.

Proti svemu ovomu nema priziva. Nu jeli tim stvar riešena? Jeli čin postaje dobrim samo za to jer je, izvršen? Jeli se može uvek samo trpti i jeli se može uvek podnašati silu gorega i slabijega od sebe?

To će se videti.

Jedan kandidat za hrvatsko sveučilište.

Zagreb, 29. siječnja.

Viest „Hrvatske Rieči“ o namjeri Tomićevu, da na hrvatsko sveučilište protutra hrvatotzlera dr. Ivića, čeljade bei ikavki kvalifikacija, izazvala je ovdje silan dojam. Sve su je novine prenile i komentirale, ponajviše oštrosudjajući postupak Tomićevu, da političke usluge honorira činom koji je atentat na čast hrvatskog sveučilišta.

Aleksa Ivić na to Štampan je u „Narodnim Novinama“ od 21. o. m. izjavu, u kojoj kaže, da su „beleške“ „publikovane“ o njemu u zagrebačkim listovima skroz neisinište.

Nepobitna je činjenica, da se je A. Ivić dao birati kao srpski radikal, ali dobiti zastavu, iz vlastitog je interesa šarljačkih naustio stranku, samo da dobije lakše venjam legendi na zagrebačkom sveučilištu, što hi mu kuo ižatnukom radikalnu, koji negira Hrvate i u Hrvatskoj, zaista teže bilo, iako se upre gao (opet iz vlastitog interesa) pod vladinu kola.

U svojoj izjavi A. Ivić iztiče: „Nisam nikad begao od izpita“. Čudo upravo, kako se ne stidi ovako lagati, jer već je prošlo petest godina, što je A. Ivić absoluirao, a ipak nije bio u stanju da do danas još položi profesorski izpit. Aleksa Ivić bi u najboljem daktu slučaju mogao biti suplet na kojoj gimnaziji, jer doktorat je samo sveučilišna čast, na kome se, niti iz daleka ne zahtjeva ono, što su profesorskom izpitu. Da li ovo „beganje“ od profesorskog izpita, i u obće što A. Ivić nije zaista nit u stanju da položi profesorski izpit, te bi i kao suplet, kad ne bi iz dvije godine mogao položiti profesorskog izpita, po pravu morao biti iz službe odpušten — preporuča A. Ivića za sveučilišnog docenta, o tom neka cieľa javnost sudi.

Sad u izjavi A. Ivića dolazi najljepše! Ivić nabrava svoje radnje, pak kaže: „O vred-

nosti tih radova donet će presudu profesorski zbor filozofskog fakulteta. Ljudima izvan toga zbara poričen kompetenciju, di u ovoj stvari govore“. Ovdje se vidi preprednen, a ujedno i smješnost pravoga Ivića. On poriče kompetenciju goroviti o vrijednosti štampanih radja! Ali sad čuje! Javna je tajna, da je Alesa Ivić sve svoje radnje, koje je sada predao filozofskom fakultetu u Zagrebu, bio pred par mjeseci predao filozofskom fakultetu sveučilišta u Beogradu, da bi na osnovu tih radnja dobio docenturu iz srpske povesti na sveučilištu beogradskom. Profesori beogradskog sveučilišta, stručnici iz srpske povesti, odibije radnje Alekse Ivića kao nevaljane, te Aleksa Ivić prema tomu bi prisiljen potegnuti molbo da docenturu. Poriče li Aleksa Ivić i profesorskom zboru na sveučilištu beogradskom kompetenciju?

Iz ovoga se jasno vidi, kako Aleksa Ivić če upravo prevarom da dobije docenturu na sveučilištu zagrebačkom, t. j. na osnovu istih radnja, koje su mu pred par mjeseci za docenturu na sveučilištu beogradskom bile odbijene.

Političke vesti.

Vanjska politika monarhije pred delegacijama. Ministar vanjskih posala grof Aehrenthal drža je pred delegacijama svoj ekspozit i označi položaj monarhije. Ministar u svojim razlaganjima bio je vrlo miroljubiv, a malo sretan. Razne afere, koje su nastale u zadnje doba poticajem i povodom ministarstva vanjskih posala, potresle su Aehrenthalovim položajem, tako da je u delegacijama izgledao kao krivac, koji se nastoji oprati od težkih obučbi. Aehrenthal je naravno gororio o savezu sa Italijom i Njemačkom i tom zgodom bio obligatno topao. Glede balkanske politike rekao je, da je u interesu monarhije čuvati samostalnost i mirni razvitak Turske i te svih balkanskih država. Sa Franckezom i Englezom da je monarkija još uvek u dobrim prijateljskim odnosima. Glede sastanka u Potsdamu Aehrenthal je citirao rieči njemačkog kancelera Bethmann Holwegga, po kojima da se je na tom sastanku izmjenio mnenje o približenju između Rusije i Njemačke radi Perzije, ali to na temelju utanačenog status quo. Po obćenito mnenju ministra svugdje je samo mir i red.

Governnici koji su kritizirali njegovoggovor, obavljajući sva svoje zamjerce iznijeli: Neki su bili radikalni te su htjeli Aehrenthalu dat težak udarac, drugi su opet bili preveć optimistični i podavalni podpuno povjerenje njegovim riečima, dok su treći našli posredni put, da si

jer gospodinica svakih pet minuta drugačije misli, a ništa, jer je to sve skupa — ništa.

Gospodinica „misli“, da su poklade veoma dobro iznašaće. Nadalje misli, kakvo odjelo bi obukla, da među njenim prijateljicama uzudiši što veću zavist, a što je najglavnije „misli“, da ako sad ne ulovi muža, to ga valaj nikad ne ulovi. Isto tako misli kroz cieľ deset početka tako misli kao od početka.

Dva mjeseca pred početkom poklada, sastaju se svake večeri obiteljski dogovori u kakvom će odjelu iti — Perkica, Anica, Ružica, Dumica — kad se alaj jednom javi tetka gromornim glasom, udariv u stol šakom sile 40 fijakerskih konja i — njeni mnenje se svestreno usvaja. (Šteta samo, što tetka nije zastupnikom u saboru).

Sad dolazi težki položaj gospodinice!

Ima ona na svom dekolte jedan priš, koji je pod svaku cijenu mora odstraniti, zato sjeti uz peć po celi dan, mažuć ga djelotvornim mstima.

tacija nije niti tako ružčasta, kako bi ministar htio, a ni tako crna, kako je njegovi pravnici prikazuju. Govorio je vrlo zanimivo dr. Šušetić. Uobče ekspozit grofa Aehrenthala bio je prilično bezbojan. Ovaj kao da opravdava glasine, da je on sit ministarskog položaja i da se želi povuci. Ova vlast se od neko doba uporno povlači, te ako svrni znaci na varaju, rek bi da ima dobar doziv istine.

Spor između Turske i Bugarske nastao je radi toga, što Turska pravi velikih poteškoća uvoz Crnogorske stoke u Tursku. Radi toga je u ministarskom vjeću Bugarske bilo već govor, da li bi Bugarska mogla izdržati na Balkanu.

Obstrukcija u Pešti? U kuloarima zastupničke kuće širi se glasina, da se sprema obstrukcija, koja će svojom žestinom nadkrititi sve dosadašnje. Nema sumnje, da se sprema velike oluje, koje će podupri provaliti kod vojnikih pitanja. Ova kompanija protiv sadašnjega režima dovesti će do ponovnog sjedinjenja svih četverdeset-osmaka elemenata u jednu jedinstvenu stranku. Nije izključeno, da će neškolovana narodna radna stranka u boju protiv izkušne oporbe podleći.

Iz hrvatskih zemalja.

Hrvatsko pripomočno društvo u Beču. pripredaje ples prigodom dvadesetpetgodisnjeg družstvenog obstanka u „Kursalonu grada Beča“, (I. Stadtpark) dne 6 februara 1911 pod pokroviteljstvom Rudolfa grofa Normanna-Ehrenfeškog i Julije grofice Normann-Ehrenfeške. Početak u 9 sati. Plesno dijelo. Obitelj K 10. Osoba K 4. Ulaznice dobivaju se od 1. februara u Kursalonu od 11—12 s. — Čist prihod namijenjen je dobrovornim svrhama društva.

Hrvati i u obči Slaveni stanujući u Beču u velike se zanimaju za ovo družstveno slavlje i za spomenuti ples. — Odaziv je već do sada dobar, tako da je uspjeh zajamčen. — Odbor šalje pozive za ples i u domovinu, te moli svu dobrovrtu i rodoljube, da poštuju ovom prigodom i u kako mali doprinos u družstvene svrhe, jer će slavlje biti to sjajnije, čim bude veći materijalni uspjeh.

Družstvena adresa : VIII Lichtenfelderstr. 44.

Bosanski sabor. U bosanskom saboru je na dnevnom redu pitanje poštanskih štediona. Srbi su odlučno proti istima dok su Hrvati i Muslimani za njih. Stoga je došlo do velikih nemira u saboru. Govori se čak o konačnom prelomu između Srbija s jedne strane i Hrvata te Muslimana s druge. Srbi kada da će proti gornjem predlogu obstruirati.

Velika narodna skupština obdržavala se prošle nedjelje u Puli. Svrha je skupština bila, da prosvjetuje proti svim nezakonitostima i prevarama, počinjenim na štetu puljskih Hrvata prigodom popisa pučanstva.

Knez Hohenlohe ostaje na svom mjestu. „Fremdenblatt“ donosi : Možemo utvrditi, da su glasovi, koji se trajno šire u zadnje vrijeme, da će se knez Hohenlohe trčanski namještnik, povuci sa svoga mjesta, bez ikakova temelja.

Bosanski odbor austrijske delegacije. U sjeđnici tog odbora govorio je ministar Burian te među inim upućuje gledi pitanja bosanskih željeznicu na razpravu u zadnjoj delegaciji. Veli, da je lička željezница, kao i ona Aržano-Bugojno osigurana, pa se sada još o njima vode konačna razprave; naprotiv je pruga Knin-Novi napuštena. Govori dalje o gospodarskim priljkama i o školsku, a gledi kompetenciju bosanskog sabora veli, da njome nije nimalo alterirana odgovornost bosanske uprave

Tako već skoro „podupuno“ uredjena kljče — „nema ništa idealnije od poklada“ — lebdi se u naručaju ofrakovanim malića, leti se u daljinu — — u neizvjesnost — napokon u druge strane, sukobiv se plešu u karambolu. — Po maloj stanki i opte se ponavlja ta komedija i iznova se leti do gubitka prisutnosti duha i vrline u glavi. — Zatim isto to samo sa drugim, trećim, desetim — — sve u nadi, da će se skoro igriti simboličnim prstenom — —

Ali kadakda se i drugaćije događa. Odielo, pa i sama gospodinju su tako eterične, da ih ni mladež sa monoklima ne opazi — —

No ništa ne muči gospodinu više, nego ako se na plesu ne muči — —

Tad se ona podsmejiva sarkazmom, kao da je veća od svega; izbjegava one, koji se zabavljaju; naziva poklade glupim i nepotrebnim ruglom; čudi se onima, koji imaju toliko užtrajljivosti vrtiti se kao Marijana; prokljine, zašto svjet, stoji, suknje, plesove, nepridošlog muža, a ponajviše same poklade, koje sigurno u budućoj godini sa čeznućem očekuje, jer će joj moguće doneti muža — —

Sa poljskog preveo S. K.

delegacijama, jer bosanski sabor ima samo upravnu kompetenciju. Nieće, da vlada u dobavama vrši presiju u korist stranaca, a javne radnje da se diele izmedju obih pola monarhije po kvoti. Među vjeroizpoviestima nastoji vlada održati ravnovješje i radi sada na autonomiji katoličke crkve. Gledi revizije bosanskog ustava izjavljuje ministar, da se mora još počekati na izkustvu, koje će se u dogledno vrijeme steći.

Bienerth o državopravnom položaju Bosne. Ministar predsjednik Bienerth izjavio se o državopravnom položaju Bosne i veli, da su ova teksta aneksionog proglaša od god. 1908. usvojena međusobnim sporazukom obju vlada. Ugarski tekst učao je pasus o prošlim odnošima, ali taj pasus obzirom na § 5. zakona od g. 1881. ima samo historijsku vrednost, jer se svaka promjena u državopravnom položaju Bosne i Hercegovine može provesti samo sporazukom obju vlada.

Hrvatski sabor. U zadnjim sjednicama sabora u Zagrebu većim dijelom su se iznašale interpretacije kao i predlozi gledi šuma i slično. Često je dolazio do upadicu, a ove su između Radić i koalicije svaki čas nastupale. U dva navrata povelja se je razprava o poslovniku, koji da je predsjedatelj povredio. U ponedjeljak večer je podpredsjednik Papratović odgodio sabor do utorka dne 7. veljače. Ustoličenog sabora su koalicionici predali za raznički putestvijima jednom podpredsjedniku pismeni zahtjev, snabđeven sa 20 podpisa, da se sabor sazove za sutradan, ali do toga nije moglo doći, jer su predsjednik i podpredsjednici našli načina, da im umaknu tko u Peštu, a tko doma. I tako sabora će biti tek u ovaj utork. U adresnom odboru je rad već započeo te se adresni parti već proučavaju.

Iz grada i okolice.

Zadužnice za pok. dr. Markovića. Skradin, 30. siječnja. Danas su obdržavane ovđe svečane zadužnice za blagopok. O. Dr. Marković, velikog sina Frane Aškiškoga, ponos u diku svog hrvatskog naroda, koje je prešvij. Dr. P. Kragić u prisustvu obč. Upraviteljstva, crkvinarstva, m. šk. Vieće, pučke muške i ženske učionice, te uprave jedne i druge hrvat. čitaonice, i drugog pobjožnog naroda.

Na stigla, crnom koprenom izvešćeni barjaci na občini, crkvi, opatskom domu i pravasjkoj čitaonici.

Trajna i blagoslovljena nek bude uspomena uzor redovnika-učenjaka, preodličnog sina zaslužne franjevačke provincije Presv. Odkupitelja, koji je neumrli dječjima podigao sebi trajan spomenik, a podigao ugled svome narodu iz kojega je niknuo. Vječni mu pokoj!

Prič snieg. Jučer u jutro iznenadio nas je prvi snieg ove godine. Mjesec dana izmjenvjala se što krasna, mješka proljetna vremena, što nastrijeti ljeta bure. Ove zadnjih dana bilo je nemilice zastupilo uz oštru bure. Preksično se vjetar stišao, a snieg popadao. Premda je sunča zemlja, snieg se odmah uhvatio te se krovovi kuća zađudjeni bili su ruhom.

Plesni vjenčići u našem omiljenom Sokolu okupljaju — a to radošću bilježimo — cvjet mladosti Šibenke. Za svake zabave, a tako i na Svjećnicu, krasan broj plesač i plesačica, koji se ugodozabavljaju. Na Svjećnicu je u Sokolu bilo vrlo živahno i vrlo veselo te je ples u veselom razpoloženju potrajan skoro do pola noći.

Položio izpit. Prof. g. Šime Štuk, koji predava na mjestnoj realci, ovo dana je u Gracu položio sa vrlo dobrim uspjehom profesorski izpit iz povijesti. Čestitamo od srca!

Školski semestar. Kod mjestne ženske građanske škole svršio je prvi semestar ove školske godine, na 1. veljače, a na Svjećnicu diglile su se svjedočbe. Uspjeh je bio uobičjeno dobar kod svih tri razreda, a skoro neznatni broj učenica dobilo je nedostatnu ocenu: Ovo je najbolji dokaz radnosti i spremnosti nastavnica, a mara i ljubavi učenica za nauk o ovom zavodu, koji je prava blagodat za naš ženski narastaj.

Popis pučanstva u Šibeniku i u občini cijeloj obavijen je kroz mnulji mjesec sjećanj. Iz sabrancog materijala mogli smo do danas doći tek do približnih podataka, a pridržavamo se, da toče podatke donesemo netom ih dobamimo. Svakako rezultat popisa je da je popis u Šibeniku je imao svega 10072 stanovnika, a po ogrođenijem popisu ima ih preko 13.000. Osobit se prirast ustanovio u Crnici i u Varošu. U Varošu je prirast od preko 1300 duša. U cijeloj pale občini također je prirast znatan, te se predivlja, da će občina Šibenska, koja je po zadnjem popisu imala svega 24.747 duša imati ih sada preko 32.000. — Kako kosmo, doniet ćemo što prije tačne brojke.

Pokrajinske vesti.

Za organizaciju narodnog radništva u Dalmaciji. Koncem ovog mjeseca sastaje se u Trstu kongres pristaša narodne radničke organizacije iz Trsta, Istre, Kranjske i Stajerske. Pošto ista kani provesti organizaciju radništva u Dalmaciji, obratila se na vidjenje osobe u Splitu, u svrhu izaslanja kongresnih odaslanika. S tim u savezu sazvao je promocijski odbor u prostorijama „Hrvatskog Doma“ pouzdani sastanak, na kojem se pretreslo pitanje narodne radničke organizacije kod nas, te su izabran odaslanici za kongres,

burkanost mora momčad oboren na zemlju. Jednoj jedrenjači popucali su svr jarboli kao sjekirov odsječeni. Radi tog dogadjaja i užasne nastale strave svr uredi su obustavili svoja poslovanja kao i banke svoje operacije. Računa se, da šteta, prouzročena eksplozijom, nadmašuje pet milijuna dolara. Uzrok, s kojega je dinamit eksplodirao, ne zna se, a po svoj prilici se već ne će nikad ni saznavi, jer oni, koji bi o tom kakva razjašnjenja mogli dati, naiome osobе na remorkeru, svi do cigloga su zaglavili.

Toboznje dvoženstvo englezog kralja Jura. Ima tomu već nekoliko mjeseci, da je neki londonski novinar, imenom Mylius, u nekim pamfletima obtužio kralja englezog Jurja s dvoženstvom. Taj novinar je tvrdio, da je englezki kralj prije svoje ženidbe sa današnjom kraljicom, bilo morganatski vjenčan s drugom jednom ženom. Ta senzacija izazvala je u Engleskoj silan skandal, a pošto se ova širio, to je kralj novinara tužio. Ovo dana je u Londonu bila razprava protiv Myliusu. Izpitani su i razni svjedoci, kao i admirali Culme-Seymour, koji je rođen otac prve navodne kraljeve žene. Tekom razprave se je izpostavilo, da je ona objeda sasna lažna i da je ona isla zatim, da potres temeljima engleske monarhije, e bi se što prije ustanovila republika. Obtuženi je tražio, da na razpravu dođe sam kralj i da se zakune, da su obutevnikove tvrdnje neistinite. No pošto kralj, radi slova englezog ustava, ne može sudjelovati u javnoj sudbenoj razpravi, to je Mylius izjavio, da je čitav sudbeni postupak za njega nezakonit. Bi se osudjen na godinu dana zatvora.

Zadržak občinskih činovnika ima na 11. tek. mjeseca svoju prvu ovogodišnju redovitu sjednicu u Splitu.

Naše brzojavke.

Zar razputst parlamenta?

Beč, 4. veljače. — U ovđešnjim političkim krugovima još uvek se govori o sveukupnoj neizvjesnosti parlamentarnog položaja. U českim krugovima po gotovo se opaža nesigurnost i nervoznost. Mladošći na primjer osobito uporno tvrde, da je ministar predsjednik, a potrebiti u parobrod, da je nakon upotrebiti parobrodskog društva, prozvana „Boka“. Začetnici, zainteresovali su celi grad, ker je to novo društvo pokrenulo da se doskoši potrebi pučanstva ovog zapuštenog kraja. Izblijeli u Hrvati i Srbij u pristupiše akcijama u istu. Plovodbenim redom svakidan, osim ponedjeljka rečeni parobrod tiče sledeće občine : kopljisku (srpsku), tivarsku (hrvatsku), hrcengovsku (srpsku), lastive (hrvatsku), risansku (srpsku), perašku (hrvatsku), stolivsku (hrvatsku), crpanjsku (hrvatsku) napokon kotorsku (srpsko-hrvatsku); potom pristaje u pet občina hrvatskih, u tri srbske a u jednu srbsko-hrvatsku. No to novo društvo jednostavno zaboravlja da ćeš pomoći više od hrvatskih, občina srpskih, zaboravilo na glavne hrvatske akcione, te šiampano plovodbeni red samo crnilićom. Čestitili, ali to nije učinjeno na čast već se Šovinjama.

ZAHVALA

Obitelj pok. Duće Škarice razžalošćena, najharnije zahvaljuje poznancima, prijateljima i rodbini čitavoj, svim ostalim jednom riečju, koji su dali plemenitim riečima, poklonstvom vienaca, milodarima ili prisutnošću htjeli da uđete zadnji dokaz naklonosti i počitanja, svojem premilom i nezaboravnom suprugu i ocu.

DUMI ŠKARICI pok. JAKOVA

dočim prosi, da joj se u grijeh ne upiše, kad bi u ovim turobnim časovima, ma kome zaboravljenjem odvratila.

ŠIBENIK, 1. veljače 1911.

Kupujte
ništa drugo proti

Kašalj

nahladu, hunjavicu, katar i grčevitom kašiju do li

Kaiser'ove

Prsne karamele

(su tri jela)

koji su ugodne teka.

5900 vjerodostno po-
praćene svjeđeće
ljeknica i privatnika
zajamčuju sjeguran uspjeh.

Jedan omot 20 i 40 filira.

Jedna kutija 60 filira.

Na prodaji: drži:
Carlo Ruggeri, cent. derogrija
i Vinko Vučić, drogerija

12-24 u Šibeniku.

Austrijsko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

udržava od 16. jula 1910. slijedeće
glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)

Polazak iz Trsta ponедјeljak u 5 sati posle podne; povratak svake subote u 6 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)

Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati posle podne; povratak svake srede u 6 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)

Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati posle podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)

Polazak iz Trsta u utorku u 5 sati posle podne; povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska između Pule i Zadra)

Polazak iz Trsta svake subote u 6 sati prije podne; povratak u četvrtak u sati 12:45 posle podne.

Trst—Metković D (trgovacka)

Polazak iz Trsta svake nedjelje u 6 sati prije podne; povratak svake nedjelje u 6 sati prije podne.

Trst—Vis (trgovacka)

Iz Trsta u četvrtak na polnoći; povratak svake srede u 8 sati prije podne.

27.VII.10

Tiskanice

za občine i župsko urede
dobičavaju se
uz vrlo nizku cijenu
u Hrvatskoj Tiskari - Šibenik

Prodaje se kuća

u Varošu na 3 poda sa dvorištem i vrtom.
U dvorištu ima malena kućica. — Potanje
kad uredništva

3-

Zahtjevajte cigaretni papir

„JADRAN“

U korist siromašne hrvatske školske djece u Zadru

20% od čiste dobiti

Najfiniji vrst — Elegantno opremljen

Skladište na veliko:

Hrvatska knjižarnica V. Göszl - Zadar
8-30

Insam & Prinoth
u Sv. Ulrichu, Gröden (Tirolska).

Utemeljeno godine 1820.
Δ je putna legenda

Kiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedaonice
krizi putevi, raspela, jaslice i t. d.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava,
Za dostavu naručbe do štacije uklijučivo sa
škrinjom, ne plaća naručitelj.

24.-9. 911.

PRIVORAZREDNOM DI-
PLOMOM I ZLATNOM
MEDALJOM NA RIM-
SKOJ IZLOŽBI POLJO-
DIJEVLJA I OBRTNIH
PROIZVODA NAGRA-
DJENA

TVORNICA
VOŠTANIH
- SVIECA -

VLADIMIR KULIĆ
ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PRO-
IZVODE P. N. GG. ŽUPNI-
CIMA, CRKOVNIARSTVIMA
- I BRATOVSTINAMA -

Prodaje se
jedan aparat
za acetilen
svjetlo s 40
svjeća.
Obratiti se Ivanu Jadronji, — Šibenik.
(Dalmacija).
5-5

Hrvati i Hrvatice!
Pomožite Družbu
Sv. Ćirila i Metoda

V. emisija dionica JADRANSKE BANKE u Trstu.

POZIV NA SUPSKRIPCIJU.

U prošloj godini izvršilo je upravno vijeće Jadranske banke u Trstu samo djelomično zaključak glavne skupštine od 14. marta 1909. time, da je izdalo 2500 dionica po 400— t. j. K 1.000.000— i povišilo na taj način dioničku glavnici našega zavoda na K 4.000.000—, a uspjeh odnosne supskripcije bio je takav, da nije bilo moguće udovoljiti svim subskriptentima.

Razvoj poslovanja Jadranske banke u prošloj godini potaknuo je upravno vijeće, da je zaključilo u svojoj sjednici od 28. decembra 1910. povišiti dioničku glavnici, u smislu gorespmenutog ovlaštenja glavne skupštine, za daljnja dva milljuna krna i izdanjem od.

5000 dionica po K 400— t. j. K 2.000.000— nom.

uz niže navedene uvjete.

Izvršenjem tog zaključka povišiti će se dionička glavnica našega zavoda na K 6.000.000—, a Jadranska banka će time postati **naјвећim austrijskim jugoslavenskim zavodom**. Poslovni uspjeh prošle godine odgovarao je prethodnoj uspješnosti prijašnjih godina, premda je četvrti milijun bio na raspolaženje zavoda tek od 1. junija 1910., te kani upravo vijeće predložiti glavnoj skupštini isplatu iste t. j. 6%, dividende za prošlu godinu i dotirati sa većim iznosom rezervne zaklade, koje će se na taj način, uvez u obzir agio nove emisije, skoro podvostručiti. Nije ali isključeno, da će glavna skupština obzirom na rezultat bilance zahtjevati, da se dividenda poviši. Na zadnjoj sjednici upravnoga vijeća zaključeno je podjedno zatražiti od vlade dozvolu za daljnje povišenje dioničke glavnice do iznosa od K 12.000.000— i promjeniti u tom smislu pravila Jadranske banke.

Za V. emisiju dionica Jadranske banke u Trstu vrijede slijedeći uvjeti:

a) Vlastnički dionički prijašnji emisija imaju pravo prevozne (opcije) i to tako, da mogu zahtjevati za svake dvije dionice, jednu dioničku nove emisije **uz tečaj od K 425—** po dioničici.

b) dionice, koje će eventualno uslijediti neizvršenja opcijskoga prava preostati, stoje na raspolaženje novim supskribentima ili također i starim dioničarima, koji bi potpisali veći broj dionica, nego ih to po pravu opcije ide, **uz tečaj od K 445—** po dioničici.

Priljev na nove dionice primaju se do 15. februara 1911. Kod potpisa imade se položiti za svaku supskribiranu dioničku K 200—, kao prvi obrok i jamčevinu, **ostatak pak,** uvez u obzir svojedobno položenu jamčevinu, po reparticiji dionica, koje će ispad biti svakome supskribentu dojavljen, **najduže do 15. marta 1911.**

Nove dionice participiraju već na dobitku za god. 1911., pak se zato imaju platiti 5% kamata od nom. iznosa od 1. januara o. g. do dana isplate. Od uplaćenoga prvoga iznosa, odnosno jamčevine odobrava banka supskribentom takoder 5%, kamata, te je istima dozvoljeno uplatiti odmah kod supskripcije cijeli iznos potpisanih dionica.

Tecajni dobitak (agio) pripada, kao što je već gore spomenuto, po odbitku troškova i pristojba, rezervnoj zakladi banke.

Upravno vijeće odlučuje je za V. emisiju dionica skoro isti tečaj, koji je vredio za IV. emisiju s namjerom, da omogući onim supskribentima, na kojih prijave nije se moglo svojedobno obzeti, nabavu dionica uz povoljne uvjete i da pribavi Jadransku banču ustanovljenjem niskoga tečaja čim veći broj interesantata.

Prijave na nove dionice primaju se:

U TRSTU: kod blagajne zavode.

U OPATIJI: kod blagajne zavode.

U DUBROVNIKU: kod Hrvatske vjeresiske banke i njezinih podružnica u Šibeniku, Žadru i Spljetu, te kod Dubrovačke trgovacke banke u Dubrovniku.

U BEČU: kod Živnostenske banke pro Čechy a Moravu, kod središnje banke českih štedionica i Češke industrijalne banke.

U LJUBLJANI: kod Ljubljanske kreditne banke i njezinih podružnica u Celovcu, Spljetu, Sarajevu i Gorici, te kod Trgovsko-obrtnice banke.

U PRAGU: kod Živnostenske banke pro Čechy a Moravu, kod Središnje banke českih štedionica i Češke industrijalne banke.

U SPLJETU: kod Prve pučke dalmatinske banke.

NA SUSAKU: kod Banke i štedionice za Primorje i kod njezinih podružnica na Rijeci i u Bakru.

U ZAGREBU: kod Prve hrvatske štedionice i njezinih podružnica u Varaždinu, Osijeku, Vel. Gorici, Sisku, Virovitici, Cirkvenici, Rijeci, Zemunu, Bjelovaru, Požegi, Delnicu i Kraljevici.

Kod navedenih mjesto, za supskripciju imadu se položiti također stare dionice u svrhu izvršenja opcijskoga prava.

Za slučaj, da javna supskripcija prekoraci iznos nove emisije, pridržaje se upravno vijeće pravo reparticije.

Upravno vijeće JADRANSKE BANKE u TRSTU.

PRIMJETBA: Jadranska banka šalje na zahtjev svakom interesentu badava uplatne listove austri. ill. ug. pošt. štedionice, da može slati novac bez svakih daljnjih troškova.

U svrhu izvršenja opcijskoga prava dostatno je predložiti samo plaćevne dionice (dionice bez kuponskih araka).

Imate li bolest?

Feller u Stubici, Eslatr br. 64 u Hrvatskoj.

reumatičnu, uloge, glavobolju, bol zuba? Jeste li si kroz propuh, nahladu, pokvarili zdравlje? Uzmite Fluid m. d. M. „Elsaffuid“, koji ublažuje bol, lieči i kriepi. U istinu valja! Nije to samo preoruka! 12 boćica na pokušaj stoji franko K 5. Proizvadja je samo lijekarji

9-11

Važno za svakoga!

Gustav Marko i drug

Trst

Centrala: Via Coroneo 45.

Tekući račun sa podružnicom Ljubljanske kreditne banke.
Vlastita tvornica za ures porculane i izradba sva-
kovrtnih kipova po uzorku za oveće naruče.

Veliko skladište stakala prostih, apaniranih i za ures.
Veliki izbor predmeta za ljekarne, drogerije, porculansko i zemljano
sudje, ocakline, staklarije, svjetiljke itd.
Velike kolikoće naročitih tvari u ocaklini, porculani.

Ciene umjerene koje se ne boje utakmice.
Na zahtjev šalju se cienici badava.

Dopisivanje u hrvatskom jeziku.

Pomenuta tvrdka, jedina svoje vrsti u Trstu, preporučuje se svim
našim trgovcima.

26.II.10.

Velika Tvornica tjestenine

i mlinice za raznu hranu.

Pomoću najmodernejeg motora
proizvodja

Svake vrsti ovog jestiva. **Od najboljeg marseljskog griza** Svake vrsti ovog jestiva.

kao i od Dobrog i od najfinijega **pšeničnog brašna** dobrog i od najfinijeh Tvrda:

IVAN ŠUPUK i brat
Šibenik.

15.VI.10.

KNJIŽARA i PAPIRNICA

Glavna ulica **IVANA GRIMANI-A** Glavna ulica
ŠIBENIK

Preporuča p. n. občinstvo svoj veliki izbor hrvatskih, talijanskih, njemačkih i francuzkih knjiga
romana, slovaca, riečnika onda pisačih sprava, trgovačkih knjiga,
uredovog papira, elegantnih listova za pisma, razglednica i t. d.

Prima predplate na sve hrvatske i strane časopise uz originalnu cenu
sa tačnim i brzim dostavljanjem u kuću.

Velika zaliha svakovrtnih **toplomerja, cviker-naočala** od najbolje vrsti i leća u
svim gradacijama.

Vanjske naručbe obavljaju kretom pošte.

Skladište fotografiskih aparata i svih
nugrednih potrebština.

Preuzimlje naručbe svakovrtnih pečata od kaučuka i kovine.

Skladište najboljih i najef-
tivnijih šivачkih strojeva „Singer“ najnovijih sistema.

28.IV.10.

Nikad više!

ne promjenjujem sapun, od kada Bergman ova "Steckenpferd Lilienseife" (zaštitni znak: Konj na palici) od Bergmann-a i drug. u Tešnju na Labi upotrebljujem, jer je taj sapun najupi-
vinski od svih medicinalnih sapuna proti kožnoj bolesti (sunčane pjegje), kao i za posješi-
vanje liepe, mekane i njezne kože. Komad stoji 80 filira, a dobiva se u svim ljekarnama,
drogerijama i trgovinama parfimerije itd.

40-50

PRODAJEM SVAKOVRSTNIH KOŽA NA MALO I VELIKO. PRIMAJU
SE I PISMENE NARUČBE IZ VANA UZ POUZEĆE, A ROZNATIM I
:: BEZ POUZEĆA DO IZMINUĆA UTANACENOG ROKA IZPLATE. ::

IMADEN VELIKU ZALIJU GOTOVIH CIPELA I RADIONICU SVAKOVRSTNE OBVEZE
I OPANAKA. IZRAĐUJE SE BRZO I TAČNO PO NAIJFINIJEM I NAJMODERNEYM
SISTEMU. PODPISAN SE OSOBITO PREPORUČUJE GG. ČINOVNICIMA, C. KRALJ.
VOJNICTVU, ORUŽNICIMA I FINANCIJAL. STRAŽARIMA. PRODAJE SE TAKODIER
I NA MJESEČNI OBROKE.

AUGUST ŽIGON — ŠIBENIK

HRVATSKA VJERESIJSKA BANKA :: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralna DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2.000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 180.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIZICE U KONTO KURENTU
I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA
INKASO, POKRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DE-
VIZE SE PREUZIMaju NAUKLANTNIJE. IZPLATE NA
SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVU OBAVLJAJU SE
BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERET-
NICE, ZALOZNICE, SREĆKE, VALUTE, KUPONE.
PRODAJA SREĆAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE.
OSJEGURANJE PROTIV GUBITKU ŽRIEBANJA. REV-
IZIJA SREĆAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLAT-
NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

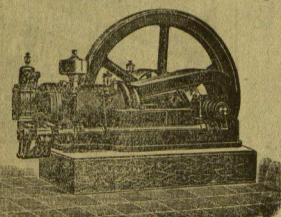
Najbolji namještaji snage

kao što:
motori napin (gas), benzin,
žestu, kameno ulje, surovo
ulje za obrtnečke, poljedel-
ske i električne namještaje
snage.

Namještaje na mršavi plin (Sanganlage)
prodaje

Draždanska tvornica motora na plin

(A. G. Dresdener Gasmotoren-Fabrik:
Moritz Hille, Dresden)
najveća specijalna tvornica
srednje Europe.

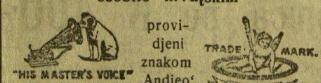

Izključivo glavno predstavništvo, kamo valja
upraviti sve upite:

Kuća Gutenberg,
EMANUEL KRAUS.

Tehnički bureau Trst, via S. Nicolo 2
Zahtjevajte cienik bezplato i bez poštarine.
Dopisivanje hrvatski.

Najsavršeniji gramofoni i ploče sa svakovrtnim komadi a osobito hrvatskim

provla-
djeni
znakom
"MIS MASTER'S VOICE"
TRADE MARK.
Andeo
TRADE MARK.

dobivaju se u knjizari i papirnici:

Ivan Grimani

Sibenik, Glavna ulica.

Šalje na zahtjev cienik i popis komada
14.-9. 910-911. badava i franko.

Eugen Pettoello

Pribor satova, zlatarskih i optič-
kih predmeta i kineških srebrarija
žlica, viljuška i noževa.

Zajamčena izrada sa 90 grama čistog srebra.

Pecata.
Svake vrsti rezbarije u kojoj mu drago
kovin.

Bogati ilustrirani cieni.

Šibenik, Glavna ulica, br. 128,

14./9.-910-14./9.-911.

Hrvati! Pomozite Družbu sv. Ćirila i Metoda!

TVORNICA PAPIRNATIH VREĆICA - ANTE ZORIĆ — ŠIBENIK — (DALMACIJA). -

Tvornica je uredjena sa svim potrebnim strojevima.
Izrađuje vrećice u svim veličinama i u svim bojama.
Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste.
Ciene su vrlo umjerene, te domaći potrošači ne će
imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe
se izvana.

- - NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TOČNO. - -